

Звіту
про стан виконання Програми розвитку інвестиційної,
зовнішньоекономічної та виставково-ярмаркової діяльності Чернігівської
області на 2016-2020 роки «Чернігівщина – конкурентоспроможний регіон»
за підсумками 2016 року

Програма розвитку інвестиційної, зовнішньоекономічної та виставково-ярмаркової діяльності Чернігівської області на 2016-2020 роки «Чернігівщина - конкурентоспроможний регіон» розроблена з врахуванням положень Стратегії сталого розвитку Чернігівської області до 2020 року, схвалена розпорядженням голови облдержадміністрації від 19 січня 2016 року № 20 та затверджена рішенням третьої сесії обласної ради сьомого скликання від 27 січня 2016 року № 2-3/VII.

Метою Програми є забезпечення сталого економічного зростання і соціального розвитку регіону шляхом формування умов для підвищення конкурентоспроможності та створення додаткових конкурентних переваг.

Реалізація поставленої мети здійснюється на основі проведення цілеспрямованої, послідовної політики щодо пошуку шляхів для активізації п'яти основних напрямків підвищення конкурентоспроможності регіону:

- інвестиційна діяльність,
- інноваційна діяльність,
- зовнішньоекономічна діяльність,
- міжрегіональне співробітництво,
- виставково-ярмаркова діяльність.

За напрямом «Інвестиційна діяльність»

Загалом за 2016 рік з обласного бюджету на реалізацію зазначеної програми в рамках розділу «Інвестиційна діяльність» витрачено 30,45 тис грн.

Усі заходи Програми, що стосуються підвищення інвестиційної активності та покращення інвестиційної привабливості області, зосереджені на досягненні трьох основних завдань:

1. створення умов для формування сприятливого інвестиційного середовища та позитивного іміджу області. З метою виконання цього завдання протягом 2016 року були здійснені наступні заходи:

- організація презентаційних заходів в області для потенційних інвесторів, проведення зустрічей, нарад, круглих столів з інвесторами для вивчення проблемних питань їх діяльності. Зокрема, досягнуто домовленостей щодо поглиблення двостороннього співробітництва з китайською стороною, збільшення обсягів інвестування в аграрний сектор під час робочого візиту 14 березня 2016 р. делегації Народного уряду провінції Хенань Китайської Народної Республіки до Чернігівської області.

З метою налагодження співпраці з потенційними польськими партнерами-інвесторами у серпні ц.р. відбулась нарада керівництва облдержадміністрації з керівниками промислових та аграрних підприємств області.

У жовтні 2016 року Чернігівщину відвідали представники Міністерства розвитку Польщі, під час візиту був представлений проект «Зростання привабливості України і конкурентоспроможності регіонів», який фінансується в

рамках програми «Польська допомога розвитку 2016», що орієнтована на побудову ефективного управління, підприємництва та приватний сектор. В рамках цього проекту у 2016 році представники Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації здійснили 2 навчальні візити до Польщі, під час яких ознайомились з практичним досвідом створення і функціонування науково-технологічних парків та дослідили інструменти підтримки бізнесу, досвід роботи Польського агентства розвитку підприємництва, Національної торгової палати, Фонду розвитку Гміни Зелов, Фонду розвитку підприємництва в Лодзі, Фонду малого і середнього підприємництва Мазовецького воєводства, Бізнес Лінку «Академічні Бізнес інкубатори» в м. Варшаві.

- *формування інвестиційних продуктів (презентаційних матеріалів) з метою сприяння вітчизняним та іноземним інвесторам у всебічному ознайомленні з об'єктами інвестування.* Сформовано перелік інвестиційних пропозицій та земельних ділянок типу «грінфілд», який розміщено на сайті Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Оновлено та надруковано каталог «Інвестиційний профіль Чернігівщини». Інформація щодо інвестиційних та зовнішньоекономічних можливостей області постійно розміщується та оновлюється на веб-сайтах облдержадміністрації (www.cg.gov.ua), Департаменту економічного розвитку (economy.cg.gov.ua), Економічному Порталі Чернігівської області (<http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/companu>) та сторінці у Facebook «Чернігівщина інвестиційна». Крім того, вивчаються можливості популяризації та підвищення рейтингу зазначених інтернет-ресурсів.

- *пошук додаткових джерел позабюджетного фінансування інвестиційних проектів (міжнародна технічна допомога, гранти, співпраця з міжнародними фінансовими організаціями).* Підготовлено перелік кредитних, грантових програм та програм міжнародної технічної допомоги в сфері енергоефективності, який розміщено на сайті Департаменту економічного розвитку. Крім того, постійно висвітлюються новини щодо оголошених конкурсів та можливих грантів, також актуальна інформація розповсюджуються серед потенційних реципієнтів.

Обласна державна адміністрація виступає бенефіціаром чотирьох проектів міжнародної технічної допомоги:

1. Проект Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».

2. Проект ПРООН «Clima East: Збереження та стале використання торфовищ».

3. Проект «Українська регіональна платформа громадських ініціатив».

4. Проект «Модернізація вуличного освітлення у м. Мена» програми Європейського Союзу SUDEP «Підтримка міст Східного Партнерства в імплементації Планів дій сталого енергетичного розвитку (SEAP) в рамках Угоди Мерів».

- *активізація роботи щодо реалізації механізму державно-приватного партнерства в області.* На даний час в області на умовах ДПП реалізується 2 проекти. Перший вже реалізований - «Реконструкція окремих складових цілісного майнового комплексу системи теплопостачання м. Остер та будівництво теплотраси, що буде з'єднувати теплові мережі котельні по вул. Б. Хмельницького, 6Б та котельні по вул. 8 Березня, 7 Б». Вартість проекту – 2,4 млн грн., які на сьогодні освоєні в повному обсязі. Згідно з договором була

проведена комплексна реконструкція котелень, встановлено 2 нові котли, які працюють на біопаливі.

Ще один проект ДПП реалізується в галузі професійної освіти «Державно-приватне партнерство для поліпшення санітарно-технічної освіти в Україні». 23 грудня 2014 року Меморандум про співпрацю в рамках проекту підписали три сторони – Міністерство освіти і науки України, Швейцарська Конфедерація (представлена Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва) та «Геберіт Інтернешнл Сейлз АГ». Чернігівська область стала однією з 6 областей, відібраних для участі у зазначеному проекті. На базі Чернігівського професійного ліцею залізничного транспорту 10 червня 2016 року було відкрито другий в Україні Міжрегіональний навчально-практичний центр для підготовки монтажників санітарно – технічних систем і устаткування. У лабораторії нового навчально-практичного центру встановлено найкраще європейське обладнання. Крім навчання студентів на базі центру будуть проводитись курси підвищення кваліфікації для робітників сфери санітарно-технічного обслуговування.

Крім того, Департаментом економічного розвитку облдержадміністрації були розроблені інформаційно-роз'яснювальні матеріали щодо переваг застосування державно-приватного партнерства для проведення роз'яснювальної роботи з представниками територіальних громад і затвердження переліків об'єктів, щодо яких можливо застосувати механізм ДПП, на сесіях органів місцевого самоврядування.

Спільно з виконавчими комітетами міських рад та райдержадміністраціями здійснена актуалізація переліку проектів (об'єктів), щодо яких може бути застосований механізм державно-приватного партнерства з метою активізації роботи із залучення приватних партнерів для реалізації проектів в рамках ДПП, у тому числі за сприяння програм міжнародних організацій, що діють на території України. Зокрема, 14 червня 2016 року представники Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації взяли участь в роботі конференції «Можливості комплексного розвитку суспільства при підтримці держав ЄС», яка проходила за участі ICC Ukraine та C.R.E.A.M. EUROPE PPP Alliance у м. Києві. На сьогодні розглядається можливість щодо заповнення заявок і розроблення бізнес-планів регіональних проектів, що можуть реалізовуватись на умовах партнерства між державою і бізнесом, для участі в програмах за сприяння C.R.E.A.M. EUROPE PPP Alliance. Підготовлена анкета та презентація проекту щодо будівництва перинатального центру у м. Бобровиця.

2. Формування ефективної системи менеджменту залучення інвестицій
- організація та проведення для господарюючих суб'єктів області семінарів, навчальних тренінгів. Зокрема, в рамках проекту Організацій Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) міжнародної програми «Екологізація економік країн Східного партнерства ЄС» EaP GREEN, Центром ресурсоефективного та чистого виробництва у 2016 році продовжувалося успішне проведення II циклу семінарів «Ресурсоефективне та чисте виробництво на промислових підприємств Чернігівського регіону».

Облдержадміністрація спільно з Чернігівською регіональною торгово-промисловою палатою активно підтримує бізнес в регіоні. Одним із інструментів підтримки є реалізація програми з підготовки управлінських кадрів Німеччина – Україна «Fit for Partnership with Germany», шляхом проведення тренінгів та заохочення підприємців регіону до участі у стажуванні. У 2016 році за

результатами співбесіди на стажування в Німеччину відібрані представники 3-х чернігівських компаній.

Також було прийнято участь в організації семінару для підприємств області на тему: «Впровадження новітніх інформаційних та комп'ютерних технологій», який проводився Почесним Консульством Латвійської Республіки в м. Чернігові.

13 грудня 2016 року спільно з Національним координатором Угоди мерів-Схід Департамент економічного розвитку облдержадміністрації провів тематичний навчальний семінар для органів місцевої виконавчої влади та самоврядування щодо залучення інвестицій на реалізацію сталої енергетичної політики як передумови енергетичної незалежності громади Чернігівської області

3. Створення інституційного середовища для активізації інвестиційної діяльності

При облдержадміністрації створений та діє консультативно-дорадчий орган з питань інвестиційної діяльності – Рада іноземних інвесторів у Чернігівській області, основною метою діяльності якої є розширення сфер та збільшення обсягів залучених іноземних інвестицій, вирішення проблем, з якими стикаються підприємства з іноземними інвестиціями, які працюють в регіоні.

З метою забезпечення комплексного розвитку області, підвищення рівня її конкурентоспроможності, стійкого економічного зростання та на виконання вимог Закону України «Про засади державної регіональної політики», постанови КМУ від 11.02.2016 №258 «Про затвердження Типового положення про агенцію регіонального розвитку» ведеться робота щодо створення Агенції регіонального розвитку в області. Зокрема, прийнято відповідні рішення про створення АРР (розпорядження Чернігівської облдержадміністрації від 03.06.2016 №305 та рішення 5 сесії 7 скликання від 20.07.2016 №15-5/VII). Підготовлено проект Установчого договору про створення та діяльність Агенції регіонального розвитку Чернігівської області і проводяться консультації з потенційними співзасновниками.

За напрямом «Інноваційна діяльність»

З метою активізації та підвищення рівня координованості інноваційних процесів в області протягом 2016 року проведено низку круглих столів та робочих нарад щодо запровадження інновацій та науково-технічних розробок у всіх сферах економіки.

Зокрема, 25 квітня 2016 року проведено нараду з керівниками Державного концерну «Укроборонпром» та підприємств, які входять до сфери управління Концерну, щодо співробітництва з підприємствами Чернігівської області у рамках виконання державного оборонного замовлення та програми імпортозаміщення за напрямком авіабудування.

30-31 травня 2016 року на базі Державного науково-випробувального центру ЗСУ проведено науково-практичний семінар «Проблемні питання розвитку безпілотних авіаційних комплексів в інтересах Збройних Сил України та інших військових формувань з демонстрацією найкращих закордонних та вітчизняних зразків».

8-9 вересня представники промислових підприємств області взяли участь у науково-технічній конференції щодо створення та модернізації озброєння і військової техніки в сучасних умовах.

17 серпня 2016 року за участю керівництва облдержадміністрації та представників промислових підприємств області проведена нарада щодо можливостей та перспектив співробітництва з потенційними польськими партнерами-інвесторами, зокрема окреслені основні напрями співпраці у галузях деревообробки, металообробки, машинобудуванні та у легкій промисловості.

22 грудня, на базі ПрАТ «Камвольно-суконна компанія «Чексіл» керівництво облдержадміністрації та Української асоціації підприємств легкої промисловості (Укрлегпром) провели робочу зустріч з керівниками підприємств легкої промисловості щодо проблем розвитку галузі та нових можливостей на ринку ЄС. Розглядалися питання щодо підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів за рахунок впровадження новацій в галузі.

Для популяризації результатів наукових досліджень та інноваційної діяльності постійно оновлюється Каталог-довідник «Промислові підприємства Чернігівщини» та розміщується на сайті облдержадміністрації в рубриці «Економіка регіону» в розділі «Промисловість». Проводяться спільні наради та робочі зустрічі з керівниками провідних підприємств держави та науковцями області, де презентуються науково-технічні розробки регіону.

З метою сприяння впровадженню у виробництво перспективних інноваційно-інвестиційних проектів та науково-технічних розробок, скорочення процесу «ідея-розробка – впровадження» провідним підприємствам України, Державному концерну «Укроборонпром» та Державному науково-випробувальному центру ЗСУ направлено Каталог-довідник з виробничими пропозиціями підприємств області та науково-технічні розробки Чернігівського національного технологічного університету.

За напрямом «Зовнішньоекономічна діяльність, зовнішні зносини та міжрегіональне співробітництво»

Протягом 2016 року за рахунок коштів загального фонду обласного бюджету на реалізацію даного розділу проведено наступні організаційні заходи:

- зустріч керівництва обласної державної адміністрації та Асоціації сприяння розвитку і співпраці «Ізраїль - Україна та країни СНД» та семінар з підприємствами області на тему розвитку співробітництва в аграрній галузі з метою обговорення питань щодо розвитку регіонального співробітництва між Ізраїлем та Україною (17 травня);

- візит делегації Чернігівської області на чолі з заступником голови облдержадміністрації до м. Гомеля Республіки Білорусь для участі у роботі XIII Гомельського економічного форуму та XVII Міжнародної виставки-ярмарку «Весна в Гомелі» з метою розвитку транскордонного співробітництва та сприяння налагодження ділових контактів між суб'єктами господарювання двох областей. У ході візиту підписано План заходів між Чернігівською обласною державною адміністрацією України та Гомельським обласним виконавчим комітетом Республіки Білорусь на 2016-2017 роки з реалізації Угоди про торгово-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво (20 травня);

- проведення Першого форуму експортерів в Чернігові за участю представників Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та міжнародних експертів, з метою обговорення проблемних питань зовнішньоекономічної діяльності, сучасних методів і механізмів управління експортними операціями, розвитку зовнішньоторговельного потенціалу підприємств (30 червня);

- зустріч в м. Чернігові керівництва обласної державної адміністрації та структурних підрозділів з представниками Великопольського воєводства Республіки Польща на чолі з Членом Уряду Великопольського воєводства Лешеком Войтасяком з метою поглиблення взаємовигідних партнерських відносин, зокрема в торговельно-економічній та медичній сферах, за результатами зустрічі досягнуто домовленості про стажування медичних працівників області в Польщі (22-25 вересня);

- зустріч в м. Чернігові керівництва Чернігівської обласної державної адміністрації з представниками Парламенту, Міністерства захисту навколишнього середовища і регіонального розвитку і самоврядувань Латвійської Республіки в рамках проекту «Підтримка областей України у проведенні і мотивуванні адміністративно-територіальної реформи» з метою сприяння представникам місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування в успішному проведенні реформи місцевого самоврядування в Україні шляхом надання методичної та консультативної підтримки (26 вересня),

- зустріч в м. Чернігові керівництва Чернігівської обласної державної адміністрації та структурних підрозділів з представниками Департаменту допоміжних програм Міністерства Розвитку, Агентства Розвитку підприємництва, Агентства інформації і зарубіжних інвестицій Республіки Польща в рамках реалізації проекту на користь України під назвою «Зростання привабливості України і конкурентоспроможності регіонів» фінансованого з ресурсів програми Міністерства Закордонних Справ Республіки Польща «Польська допомога розвитку 2016» (07 жовтня).

Крім того, з метою удосконалення та підвищення рейтингів в мережі Інтернет Економічного Порталу Чернігівської області забезпечено фінансування його технічного обслуговування, адміністрування та розміщення на сервері.

Також в рамках програми здійснювалися інші заходи щодо забезпечення розвитку міжрегіонального співробітництва з закордонними партнерами.

Зокрема у звітному періоді організовано:

- зустріч в м. Чернігів з делегацією Латвійської Республіки на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Латвійської Республіки в Україні Й.В. паном Юрісом Пойкансом (25 січня),

- зустріч керівництва облдержадміністрації з делегацією Посольства Республіки Словенія в Україні на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом в Україні І.В. пані Наташею Прах (4 лютого),

- зустріч керівництва облдержадміністрації з Надзвичайним і Повноважним Послом Держави Ізраїль в Україні паном Еліавом Белоцерковські (6 квітня),

- візит делегації Чернігівської області на чолі з головою обласної державної адміністрації здійснила до Латвійської Республіки, в рамках якого відвідала Міністерства закордонних справ, землеробства, охорони навколишнього середовища і регіонального розвитку Латвійської Республіки, управління Рижського Порту, самоврядування Прейлі, Огрського краю, управління Сунтажської волості. Сторони домовилися розвивати співробітництво з питань реформування місцевого самоврядування та регіонального розвитку, а також в торговельно-економічній, інвестиційній, культурно-туристичній, науково-освітній сферах, галузі охорони здоров'я (10-13 квітня),

- зустріч керівництва облдержадміністрації з делегацією Великої Британії у складі експертів з питань України Департаменту Східної Європи та Центральної Азії МЗС Великої Британії та 1-го Секретаря з політичних питань Посольства Великої Британії в Україні, під час якої гості ознайомилися з перебігом впровадження реформ, соціальним розвитком та розвитком громадянського суспільства в області та комунікації з громадськістю та економічним потенціалом області (14 червня),

- зустріч заступника голови облдержадміністрації з представниками індійської фірми Ashok Leyland (22 червня),

- зустріч керівництва облдержадміністрації з Надзвичайним і Повноважним Послом Великої Британії в Україні (23 червня), під час якої сторони обговорили питання соціального та економічного розвитку області, налагодження двостороннього співробітництва. Також пані Посол взяла участь в урочистостях з нагоди 20-ї річниці діяльності Центру медико-соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Відродження»

- зустрічі керівництва облдержадміністрації з делегацією з міста Познань (Республіка Польща) у складі директорів медичного центру імені Св. Яна Павла II та Великопольської групи підтримки підприємців PRO PROGRESS (27.04, 23.06, 9.08), під час яких сторони обговорювали питання можливого стажування у Польщі юристів, медичних працівників, перспектив співпраці у галузі культури та туризму, важливості вивчення польського досвіду щодо реформування місцевого самоврядування та проведення децентралізації влади,

- візит голови обласної державної адміністрації в м.Кроулі, Західний Сассекс, Великобританія з метою проведення зустрічі з представниками компанії «Elekta Limited», лікарні Роял Марсден та розвитку українсько-британського міжнародного співробітництва в торговельно-економічній, інвестиційній, медичній, культурно-туристичній і науково-освітній сферах (з 19 по 21 жовтня).

- візит заступника голови обласної державної адміністрації до Латвійської Республіки, під час якого відбулося ряд зустрічей з посадовими особами Латвійської Республіки, де обговорювалися питання розвитку співробітництва з метою розвитку вітчизняної торфової галузі, а також її експортний потенціал (з 8 по 11 листопада),

- зустріч керівництва облдержадміністрації з з Консулом Посольства Аргентинської Республіки в Україні паном Аріелем Максом Санчесом Ромеро (21 грудня).

Матеріали про експортні можливості господарюючих суб'єктів Чернігівщини, в тому числі й каталог суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, розміщуються на Економічному Порталі Чернігівської області (<http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company>), проводиться робота щодо його наповнення інформацією про комерційні пропозиції, новини підприємств-експортерів. Крім того, на відповідному Порталі в рубриці «Співпраця з ЄС» регулярно розміщуються новини двостороннього співробітництва, законодавчої бази ЄС, інформація про європейські програми та гранти, служби підтримки експорту до країн ЄС, тощо.

За напрямом «Виставково-ярмаркова діяльність»

Загалом за 2016 рік з обласного бюджету на реалізацію зазначеної програми в рамках розділу «Виставкова діяльність» витрачено 49,6 тис грн.

З метою пропагування виробничих, експортних можливостей місцевих товаровиробників, активізації просування їх продукції на внутрішній та зовнішні ринки, а також впровадження активних методів продаж, провідні підприємства області взяли участь у XXVIII Міжнародній агропромисловій виставці «Агро 2016», яка проходила з 9 по 11 червня 2016 року в м. Києві на території Національного Комплексу «Експоцентр Україна» і зібрала найкращих виробників сільгосппродукції із 20 країн світу.

Виставка-ярмарок «Агро» є однією з найбільших на теренах СНД та східної Європи і традиційно презентує здобутки, новинки, інновації та різноманітні досягнення в основних сферах агропромислової галузі. Сільгосппідприємства області представили на виставці племінну велику рогату худобу молочного та м'ясного напрямку (ПСП «Пісківське» Бахмацького району, ТОВ «Агрікор-Холдинг» Прилуцького району, ТОВ «Головеньківське плюс» Борзнянського району), препарати для сільськогосподарських культур, розроблені Чернігівським інститутом сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН України, соки фермерського садівничого господарства «Золотий Пармен».

Крім того, відвідувачі мали змогу оглянути молочні продукти та консерви, макаронні вироби, безалкогольні напої та мінеральні води, плодоовочеві консерви, мед, пиво, хлібобулочні вироби, солодощі, м'ясну та іншу продукцію, вироблену підприємствами харчової галузі Чернігівщини.

17 вересня 2016 року в м. Чернігів у Центральному парку культури та відпочинку було забезпечено організацію та проведення обласного заходу - «Фестиваль молока - 2016». 25 учасників фестивалю - від малих господарств до великих сільгосппідприємств представили широкому загалу відвідувачів свою продукцію. Було виставлено на огляд, а також на дегустацію: молоко, сири, бринзу, сметану та інші молочні продукти, хліб, булочки, тістечка, торти, безалкогольні напої. Посмакувати та купити можна було також копченості, ковбаси, вареники із сиром, різноманітні млинці, кашу гарбузову зроблені в Чернігові, Прилуках, Сосниці, Ріпках та інших місцях нашого краю. Основна мета заходу - долучити якомога більше людей, зокрема, дітей, до споживання здорової, натуральної вітчизняної продукції.

Систематичне проведення виставково-ярмаркових заходів було налагоджено у районах та містах області. Згідно з графіком, передбаченим Програмою, упродовж 2016 року проведено понад 40 виставок і ярмарків з нагоди свят та історичних подій в районах і містах.

Загалом в результаті виконання заходів Програми планується створити цілісну ефективну систему підвищення конкурентоспроможності регіону, яка відкриє нові перспективи для послідовного налагодження партнерських відносин з інвесторами та забезпечення цілеспрямованого і стабільного виконання регіональної складової загальнонаціонального курсу України на інтеграцію у світове співтовариство, формування позитивного міжнародного іміджу області та створення передумов для економічного зростання і соціального розвитку Чернігівщини.